

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

§. 44. Liber Pastoris. Visiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

Sæculum I.
A. C. 73.

mus. Erat Euphrates vir corpore magnus, & spectabilis, cui prolixum capillitium, & barba candida non parum addebant ornamenti. Profundam scientiam politissimi mores decorabant. Alloquium ejus mansuetum, vita autem austeram, nam hi Philosophi deliciarum, & dolorum contemptum ostentabant; quos inter numerari merentur Demetrius Cynicus, Musonius, & gener ejus Artemidorus. Musonius unicus Philosophorum fuit, cui a Vespasiano, cæteris omnibus Roma pulsus, manendi licentia data est. Talis erat etiam Damis Pythagoricus, Epictetes Stoicus, Lucianus Samosatenus Epicureus, Diogenes junior Cynicus, hic semel propter convitia in populum in publico Theatro virgis cæsus est, alius nomine Heras propter similem audaciam capite truncatus est. His declamatoribus accensendus est Dio Prusanus, Chrysostramus, id est, os aureum cognominatus.

Xiphil.
Vesp. p. 220.

idem p. 222.

Philost. Ap.
l. 5. c. 12.
id. de Soph.

§. XLIV.

Liber Pastoris. Visiones.

V. testimon.
vet. in edit.
Cotelerii.

Hier. Script.

Circa id temporis, nempe sub Pontificatu S. Clementis Romæ Hermas degebat, libri Pastoris auctor, qui a multis olim pro libro Canonico habitus est, & ut talis ab aliquibus SS. Patrum antiquissimis citatur. Idem Hermas esse creditur,

tur, de quo S. Paulus mentionem facit, dum illum inter illustrissimos Christianorum Romanorum numerat. In Matrimonio vivebat, habebat liberos, & simplex Laicus fuisse videtur, sed singularis omnino pietatis. Ex familiari cum Deo communicatione, quod tunc temporis non erat infrequens, multa didicit, quæ ad morum Doctrinam promovendam faciebant; ex his revelationibus fideliter relatis librum composuit, stilo valde simplici, & in tres partes divisum. Partem primam vocat visiones, alteram præcepta, & tertiam similitudines. At prima, & tertia ferme similes revelationes continent.

In prima visione narrat; sibi Romæ puellam occurrisse, quondam dum juvenis fuisset, notissimam, & pro sorore amatam; quæ, cum una die fuisset ejus oculis objecta, tacite in corde suo reputasse, quam fortunatus ipse fuisset, si uxorem duxisset tali forma, & moribus; & tum quidem, ait: *Cogitatione ultra progressus non sum. Post aliquod tempus ambulabam in cogitationibus istis, magnitudinem, & pulchritudinem operum Dei considerans. Subinde somno oppressum spiritus abstulit a dextra in locum, ubi propter rupes, & aquas gressus figi non poterat; hunc locum prætervectus veni in planitiem, ubi in genua procidens, rogare Dominum*
cæpi,

Sæculum I.
A. C. 73.

Rom. 16. 14.

Sæculum I.
A. C. 73.

cæpi, & confiteri peccata mea. Dum orationi intentus sum, aperitur cælum, & video fæminam, quam desideraveram, quæ me ex alto salutabat, dicens: bona sit tibi dies, Hermas! ego respiciens, ajo: quid tibi in cælo: & ipsa: huc translata sum, ut peccata tua accusem coram Domino; Deus, qui in Cælis habitat, & omnia, quæ existunt, creavit, & propter Ecclesiam sanctam suam multiplicavit, iratus est, eo quod in me peccaveris. Et quando, inquam, vel ubi verbum indecens tibi locutus sum? nunquid te semper tanquam sororem reveritus sum? illa subridens: malum desiderium cor tuum subiit; vel hoc non esse peccatum reputas homini iusto? est enim vero, & peccatum grande. Si vir justus habet cogitationes justas, & recte ingrediatur, Deus ipsi propitius erit; qui vero cogitationes malas in corde fovent, mortem sibi, & captivitatem accersunt; illi præprimis, qui hoc sæculum amant, qui in divitiis gloriantur, qui bona futura non sperant, qui dubitant, & in Domino non confidunt; tu vero Deum roga, & sanabit peccata tua, & peccata totius familie tuæ, & omnium Sanctorum.

Cum ita fuisset locuta, clausum est Cælum; me vero tristitia, & timor occupavit cogitantem; si hoc peccatum mihi imputetur, quomodo salvari potero? vel quomodo placabo Dominum pro peccatis meis,

*mies, quorum tantus est numerus? In his cogitationibus fluctuans, vidi magnam Cathedram, quam lana alba, sicut nix, tegebat; tunc Mulier anili ætate, & splendido vestitu ingreditur, librum manu tenens; sola affedit, mihi que salutem dicit, ego reddidi lacrymans; tunc ait: *Hermas! quare tristis es, cum sis vir patiens, modestus, & semper hilaris? respondi: mulier magnæ probitatis pudendum crimen mihi exprobravit, quod contra eam commiserim; ipsa: Deus servos suos a tanto malo præservet; sed forte concupiisti eam in corde tuo? abominabilis adeo cogitatio absit a servo Dei! malas actiones facere non desideret, præsertim Hermas, qui ab omni pravo desiderio semper abstinuit, & cujus tanta est simplicitas, & innocentia. Non autem propter te Dominus iratus est, sed propter filios tuos, qui peccaverunt in eum, & in Parentes suos.**

Quia diligis filios tuos, non corripuisti, eos, & permisisti, ut violenter agerent. Ideo Dominus irritatus est contra te. Attamen sanabit omnia mala, quæ in domo tua facta sunt, & quæ rerum tuarum domesticarum ruinam causerunt. Modo tui miseretur, animum cape, conforta familiam tuam, perge, eam quotidie in verbo sancto instruere, & monere non cesses; scit enim Dominus; ex toto corde suo penitentiam acturos, & te in librum vitæ inseret.

Sæculum I. *Post hæc verba, inquit: num me legentem*
 A. C. 73. *vis audire? repono ego: & quidem lubenter.*
Ergo audi! & aperto libro legebat res altissimas, & admirabiles, quas retinere non poteram, quia erant verba terribilia supra hominis captum. Nihilo minus memoria retinui hæc ultima verba: *Ecce Deus exercituum, qui Potentia sua invisibili, & Sapientia infinita mundum creavit, qui suo consilio glorioso omnes creaturas pulchritudine circumdedit; qui per virtutem verbi sui firmavit Cælum, & terram super aquas fundavit, & per potentiam suam formavit sanctam Ecclesiam suam, quam benedixit. Jamque Cælos, & montes, & colles, & maria transferet, & omnia electis suis implebuntur, ut promissionem suam in eis adimpleat, postquam cum magno honore, & lætitia observarint leges Dei, quas magna fide receperunt. Cum cessasset legere, surrexit, & venerunt quatuor juvenes, qui Cathedram versus Orientem avexerunt. Ipsa, me compellatum, tangit in pectore, interrogans: Num placuit tibi lectio mea? tunc ajo: Ultima hæc verba placent, sed præcedentia sunt valde dura. Hæc ultima, inquit: ad justos pertinent, alia ad Apostatas, & Paganos. Dum loqueretur, apparuerunt duo viri, qui ea in humeros sublata, versus eandem Regionem, qua Cathedra, nempe ad Orientem abierunt; ipsa læta-*
 bunda

bunda discedebat, inquit: *Bono animo esto Hermas.* Talis est prima visio.

Sæculum I.
A. C. 73.

Anno sequenti eandem Anum vidit, non sicut antea sedentem, sed ambulantem, & commentarium legentem, quem ipsi dedit describendum; descripsit de littera ad litteram, syllabas non intelligens. Postquam commentarium descripsisset, ablatum est ex manibus ejus, non videntis, quomodo id fieret. Post quindecim dies, cum multum jejunasset, & orasset, sensus hujus scripturæ ipsi revelatus est; erant vero admonitiones ad eum de peccatis liberorum, & uxoris ejus, quæ fuit obtretractrix; corripere quidem eos jubebatur, sed sine odio, quod sibi male fecissent. Ibidem ipsi prædicebatur, uxorem ejus, fore sororem suam, quo indicabatur, eos in continentia victuros. Hæc omnia ipsi revelata sunt dormienti

Visio II.

a juvene formoso, qui ait ad illum: *Quam putas esse illam Anum, a qua accepisti commentarium?* respondit Hermas, *credidero ipsam esse Sybillam; falleris, ait juvenis, est enim Ecclesia Dei.* Quare ergo, inquit Hermas, *plena annorum est?* quia, reponit juvenis, *prima omnium a Deo creata est, & Mundus propter ipsam factus est.* Deinde, inquit Hermas: *Visionem habui in domo mea: Anus illa veniens, interrogabat, num commentarium jam Presbiteris tradidissim: respondi, quod*

n. 4.

X 2

non

Sæculum I. non. Bene factum inquit illa: sunt enim
 A. C. 73. ad huc, quæ tibi dicam; cum dixerò omnia,
 illa Electi clare intelligent. Duos commen-
 V. Orig. Pe- tarios exarabis, unumque mittes ad Cle-
 riarh. lib. 4. mentem, & alterum ad Grapten. Cle-
 c. 2. in Phi- mens eum civitatibus exteris communica-
 local. c. I. bit. Grapte viduas, & orphanos commo-
 Liber Pasto- nefaciet. Tu vero hujus civitatis Pres-
 ris. biteris, qui Ecclesiam gubernant, præ-
leges.

Hic Clemens alius esse non potest, quam S. Pontifex, Ecclesiam Romanam cum auctoritate in alias Ecclesias gubernans. Grapte aliqua ex Diaconissis fuisse videtur.

Visio III.

Postquam Hermas iterato multum jejunasset, & orasset, ut sibi revelarentur, quæ Mulier promiserat; illa apparuit ipsi nocte, jussitque, ut ad meridiem in locum a frequentia remotum, & campetrem veniret. Ipse in loco condito comparuit, viditque scamnum cum pulvinari, & linteum, desuper stratum; quod cum videret in solitudine, exhorruit, steteruntque comæ; attamen resumpto animo, flectens genua, iterum peccata sua confitebatur Deo. Tunc Mulier cum sex juvenibus, quos viderat, venit, & tangens eum retro, ait: *Cessa aliquando orare pro peccatis tuis, sed etiam pete Justitiam, ut ejusdem Domus tua particeps fiat.* Tumque surgere jussum, & manu prehensum,

sum, ad scamnum ducit, aitque ad juve- Sæculum I.
nes: *Ite, & ædificate*; ipsum vero, ut se- A. C. 73.
deat, invitat; cumque ad dextram vo-
luisset considerare, signo ad lævam transire
imperat; *dextra enim*, ajebat: *illis de-*
stinata est, qui propter Nomen Dei passi
sunt. Multa tibi facienda supersunt, ut
cum istis sedere dignus sis, & in multis
adbuc deficiis.

Tum ei turrim magnam ostendit, quæ
ex lapidibus quadratis, & nitidis super
aquas ædificabatur. Figura turris erat
quadrata; sex juvenes ædificabant eam,
& Myriades integræ aliorum hominum
comportabant lapides. Quidam illos ex
profundo aquarum extrahebant, alii ter-
ra transportatos sex juvenibus tradebant.
Lapides, qui ex aquarum fundo assume-
bantur, jam erant secti, ut statim locari
possent; & tam apte jungebantur, ut
nullo apparente nexu, turris unico lapide
consurgere videretur. Ex aliis vero la-
pidibus terra comportatis, quidam a ju-
venibus ad ædificium adhibebantur, alii
rejecti, confringebantur. Circa ædifi-
cium plures adhuc alii jacebant lapides,
quorum usus non erat, quia nonnullis
erant latera inæqualia, aliis fissura hiabat;
alii erant albi, sed rotundi, ut ædificio
non quadrarent. Aliqui longe a turri
projecti, cadebant in viam, nec ibi ma-
nebant, sed in locum desertum provolve-
ban-

Sæculum I. bantur; alii cadebant in ignem, & arde-
 A. C. 73. bant; alii prope aquam decedentes, quam-
 vis vellent, in eam devolvi non poterant

n. 3.

Quærenti Hermæ hujus visionis ex-
 plicationem, Mulier annosa ait: *Turris,*
quam ædificari vides, ego ipsa sum, id est,
Ecclesia. Super aquas ædificatur, quia
vestra vita per aquam servata est, & su-
per verbum Nominis gloriosi, & omni-
potentis fundata. His Baptismum denota-

n. 4.

bat. Tum sic profequitur: *Hi sex ju-*
venes, qui ædificant, sunt Angeli Dei, qui-
bus dedit potestatem in omnes creaturas.
Cæteri, qui comportant lapides, etiam sunt
sancti Angeli, at primi sunt multo excel-
lentiones. Postquam ædificium fuerit con-
summum, apud turrim jure convivium
celebrabunt, & glorificabunt Deum. La-
pides albi, quadrati, & structuræ conce-
nientissimi, sunt Apostoli, Episcopi, Docto-
res, & Ministri, id est, Presbiteri, & Dia-
coni tam mortui, quam vivi, qui in san-
ctitate, & modestia erga Electos Dei mu-
nere suo functi sunt, & pacem, unionemque
cum eis servarunt. Lapidem, qui ex aqua

n. 5.

tolluntur, & apti sunt ædificio, illos indi-
 cant, qui mortui, & pro Nomine Domini
 passi sunt. Per lapides, qui terra adve-
 buntur, & structuræ aptantur, Neophyti,
 & Fideles intelliguntur; qui rejiciuntur,
 & prope turrim jacent, ii sunt, qui pecca-
 runt, voluntque pœnitentiam agere; si
 eam

eam peragunt, quamdiu ædificatur, adhiberi poterunt, quando autem ædificium erit completum, locus eis non erit amplius.

Sæculum I.
A. C. 73.

Lapides, qui confringuntur, & longius projiciuntur, sunt impii, qui malitia non deposita fidem susceperunt, animo non sincero; sunt ædificio inutiles, & pro talibus non est salus. Quod attinet ad alios lapides, quæ ædificio non applicantur, inæquales, indicant illos, qui veritatem cognitam, non secuti, communioni Sanctorum se non junxerunt. Quibus fissura est, sunt illi, qui apparenter tantum pacifici, discordiam in corde suo alunt. Lapides nimis parvi, illi sunt, qui fide suscepta, plerisque sicut antea vitiis laborant. Denique lapides albi, & rotundi, sunt Divites, qui fidem amplexi, cum venit persecutio, propter suas divitias Domino renuntiant, ædificio inepti, nisi ab eis divitias rescueris, sicut lapides rotundi, quorum pars magna rescindenda est. A te ipso exemplum cape, Hermas! dum dives fuisti, eras inutilis, nunc vero aptus es ad vitam. Nam & tu inter illos lapides eras.

n. 6.

Lapides, qui longe a turri projiciuntur, & in viam devolvuntur, indeque in desertum, sunt illi, qui crediderunt, iterumque animo fluctuantes, viam rectam deseruerunt, putantes se hac meliorem inventuros. Hi sunt errabundi, & miserabiles. Qui in ignem cadunt, illis significatur,

n. 7.

X 4

cantur,

Sæculum I. *cantur, qui a Deo vivo remoti sunt in*
 A. C. 73. *æternum, qui de pœnitentia non cogitant,*
 quod dissolutioni, & crimini assueverint.

n. 8.

Qui vero secus aquam decidunt, & in aquam mergi non possunt, illos representant, qui audito verbo Dei, Baptismum desiderant, cum vero Religionis sanctitatem considerant, retrocedunt, & in priora desideria peccaminosa relabuntur. In hunc modum Ecclesia Hermæ turris visionem exponebat. Post hæc ostendit ipsi circa ædificium septem fœminas; quorum prima erat fides, tum ejus filia abstinentia, tum simplicitas, innocentia, modestia, disciplina, charitas. Unaquæque sequens, filia erat præcedentis; nempe simplicitas filia abstinentiæ, innocentia filia simplicitatis, & sic de cœteris. Ipsæ turrim fulciebant, eosque, qui sibi essent addicti, admittebant.

n. 10.

Hermas magno tenebatur desiderio sciendi, quare Ecclesia sibi tribus formis differentibus apparuerit; prima vice valde annosa, & in Cathedra sedens; altera vice vultu junioris, carne autem, & capillis vetulæ, stando se alloquens, & hilarior, quam prius visa. Tertia vice tota juvenis, & formosa, nisi quod capillos haberet aniles, sedebatque in scamno vultu ridentis. Post iterata jejunia, & preces, juvenis ei de nocte apparuit, inquires:

n. 11.

Primum tibi annosa, & sedens in Cathedra
 appa-

apparuit, ut indicaret, te esse spiritu debilem, & languentem propter negotia temporalia, quæ te tristem, & acediosum effecerunt, sicut virum senectute decrepitum, cum tamen potius fiduciam in Deo ponere oportuisset. Post revelationem tibi a Deo factam, spiritus tuus renovatus est, virtus tua, & fides confortata, sicut viri senis, cui nuntiatur, natum sibi esse successorem; tunc surgit gaudens, confortatur, stat in gradu suo, & cum vigore agit. Hoc significat secundus status, in quo mulierem istam juniorem, & stantem vidisti. Tertia apparitione adhuc plus vigoris, & alacritatis ostendit, ut exhiberet, quomodo spiritus tuus visione turris, aliisque a Deo acceptis beneficiis fuerit confirmatus; scamni, quo sedebat, quatuor pedes bujus status soliditatem, & sinceræ pœnitentiæ effectum denotabant.

Tribus septimanis post primam visionem apparuit ipsi secunda. Hermas solus ambulabat ruri, in alio quodam loco remoto, villam petens a via publica quasi semileucam distantem. In itinere Deum rogabat, ut, quæ sibi revelasset, adimpleret, tribueretque pœnitentiæ gratiam omnibus servis suis, in peccatum lapsis, ut nomen ejus honorificaretur. Tunc audiit quasi vocem dicentem sibi: ne timeas Hermas! ipse cogitabat: quid mihi timendum sit, postquam visiones tam grandes

Sæculum I.
A. C. 73.

Liber Pasto-
ris.

n. 2.

des vidi? & paululum progressus, in distantia ferme centum viginti passuum vidit pulverem usque in cœlum ascendentem, crediditque equorum calcibus excitari; cum autem pulvis magis, magisque excreveret, portentum suspicatus est. Tumque micante solis radio vidit belluam grandem, tanquam balænam, ferme centum pedes altam, faucibus locustas igneas eructantem. Quod videns cœpit flere, & rogare Deum, ut ab hoc monstro liberaretur; & recordatus verbi, quod audierat; ne timeas; fide armatus, bestię obviam processit, venienti ad se tanto impetu, ut prosternendæ civitati par fuisset; cum vero Hermas ei fuisset proximus, tota in terram procubuit, immobilis, nisi quod lingua palpitaret, usque dum Hermas pertransisset eam. Ipsi ferme triginta passus belluam jacentem prætergresso, occurrit puella, ornata quasi de Thoro suo egrediens, tota a calceamento albis vestita. Mitram gestabat, capillis suis nitentibus tecta. Cum magna lætitia cognovit esse Ecclesiam, quæ interrogans, an nihil ei accidisset, ait; quod fide sua evaserit belluæ insidias. Dominus, subjunxit ea: *misit Angelum suum, Bestias domantem, & comprimentem fauces, ne devoret. Ito igitur, & mirabilia Dei Electis ejus narra, dicesque ad eos; banc Bestiam figuram esse Persecutio-*

*secutionis venturæ, sed in Deo confidant,
 & sic in eorum potestate erit, ne noceat.*
 Hæ sunt quatuor visiones, quas liber pri-
 mus Hermæ continet.

Sæculum I.
 A. C. 73.

§. XLV.

Præcepta Pastoris.

Liber secundus ita incipit: *Cum domi
 meæ orarem, & in lecto sederem, vi-* Tertull. de
 orat. c. 12.
*sus est mihi intrare vir vultu venerabili,
 & Pastoris habitu, candido tectus pallio,
 pendente ex humeris panariolo, & baculum
 manu gestans. Is me salutavit, & ego sa-
 lutem reddidi, tumque penes me confidens,
 ait: ego missus sum ab illo Angelo venera-
 bili, ut habitem tecum omnibus diebus vi-
 tæ tuæ. Credidi ipsum venisse ut me ten-
 taret, & ajo: quis ergo es tu? scio enim
 cui concreditus sim. Ipse: non me novi-
 sti? non te novi, reposui ego, ille inquit:
 ego sum Pastor ille, cui concreditus es. Dum
 loqueretur, immutata est forma ejus, &
 agnovi custodem meum; hinc timore, &
 dolore confundebam, quod imprudenter re-
 spondissem, ipse autem ait: animum cape
 ex præceptis, quæ tibi tradam, missus enim
 sum, ut tibi adhuc omnia ostendam, quæ
 jam vidisti. Scribe ergo primum præce-
 pta mea, & similitudines meas, reliqua
 scribes, sicut tibi ostendero. Jubeo autem,
 ut statim mea præcepta, & meas similitu-
 dines*